

ZAMĚŘENO NA PŘÍRODU
MILITARY LIFE FOR NATURE

PŘÍRODNÍ PAMÁTKA PÁNOV KVETOUČÍ SVĚT PÍSEČNÝCH STEPÍ POD PÁSY TANKŮ

Stojíte uprostřed bývalého vojenského cvičiště Pánov, jednoho z přírodovědně nejcennějších území jižní Moravy. Patří totiž mezi nemnohé zbytky někdejší „Moravské Sahary“, na kterých můžeme dodnes obdivovat řídké písečné stepi a trávničky s mnoha ohroženými druhy rostlin i živočichů jako jsou kostřava pochvatá Dominova, silenka lepkavá, smil písečný, žahalka šestiskvrnná, chroustek opýřený, ohniváček modrolesklý nebo vzácní nosatci.

Pro leckoho může být překvapivé, že hlavní zásluhu na zachování zdejších otevřených písčin má činnost armády. Výcvik pěchoty a pojezdy vojenskou technikou narušovaly povrch půdy, bránily šíření náletových dřevin a vzrůstných bylin, a tím zachovaly prostor pro vzácné stepní druhy, které nedokáží přežít v souvislém porostu.

Po odchodu armády však začalo území pozvolna zarůstat náletovými dřevinami, třtinou křovištní a dalšími druhy dřevin i bylin, které rády obsazují opuštěná území. Otevřené písčiny začaly mizet, a mnoho druhů se stalo ohroženými nebo vyhynulo.

V rámci projektu Military LIFE for Nature byla provedena celková obnova nejcennějších stepních stanovišť, spočívající hlavně v odstranění náletových dřevin a potlačení agresivních bylin. Současně jsou podporovány také způsoby využití, které brání návratu dřevin a udržují písčiny rozvolněné a plné života.

Vlha pestrá si hloubí hnízdní nory i na okrajích motokrosových tratí.¹

Obnova stepí se někdy bez bagru neobejde. Zvlášť pokud byly již zcela zarostlé stromy.⁹

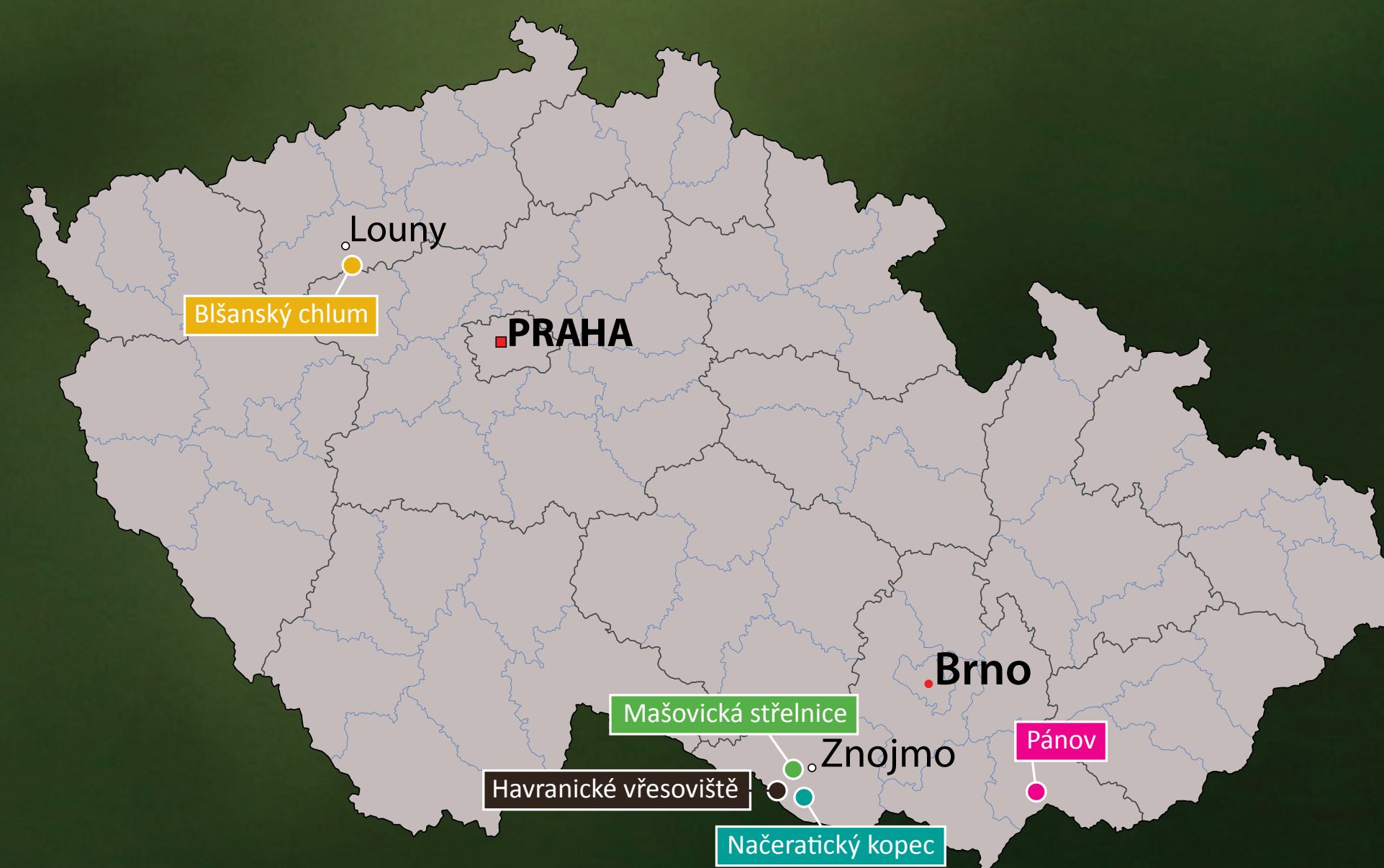
Pojezdy vyřazenou vojenskou technikou narušují povrch půdy a vytváří tak prostor pro nejzajímavější druhy rostlin i živočichů.¹⁰

Na místě náletových lesů byla odstraněna svrchní vrstva půdy s nadbytkem živin, aby se omezilo šíření konkurenčně silných travin a bylin. Na obnažených písčích se začala záhy obnovovat stepní vegetace.¹¹

Letecký pohled na Pánov.¹²

PROJEKT MILITARY LIFE FOR NATURE

Cílem projektu je pomocí různých přístupů zajistit péči o pět biologicky cenných lokalit v ČR, které byly v minulosti formovány vojenským výcvikem. Snahou projektu je vytvořit podmínky pro zajištění příznivého stavu evropsky významných stepních stanovišť a evropsky významných druhů přástevníka kostivalového a koniklece velkokvětého v těchto územích. Projekt se zaměřuje také na zvyšování povědomí veřejnosti o přírodovědném významu opuštěných vojenských prostorů a možnostech jejich ochrany. Podporuje zapojování místních obyvatel do péče o tyto lokality.

Kostřava pochvatá Dominova (rozložitý sivý trs) a paličkovce šedavý (stažené trsy s nafialovělými květenstvími), typické trávy nejzachovalějších částí pánovských písčin. Na první pohled podobné, pro bedlivého pozorovatele však nezaměnitelné.²

Divizna brunátná je v době květu nepřehlédnutelnou rostlinou zachovalých stepí.³

Pánov je jednou z mála nížinných lokalit převážně podhorského ohniváčka modrolesklého.⁴

Dudek chocholatý se živí velkým hmyzem a na bývalém cvičišti nachází bohatou potravní nabídku.⁵

Kriticky ohroženou silenku lepkavou poznáte nejlépe po hmatu. Dělá čest svému jménu.⁶

Pro okáče písečného byl Pánov jeho posledním útočištěm předtím, než v 90. letech 20. století v ČR vyhynul. Doplatil na téměř úplné vymizení otevřených písčin po odchodu armády.⁷

Smil písečný je příkladem konkurenčně slabého druhu, který nepřežije bez narušování dřmu, ať už pastvou, nebo pásy tanků.⁸

www.beleco.cz/militarylife

Vytvořeno s podporou programu LIFE Evropské unie a Ministerstva životního prostředí ČR. Nemusí vyjadřovat stanoviska Evropské unie ani Ministerstva životního prostředí.

Military LIFE for Nature LIFE15 NAT/CZ/001028

Ministerstvo životního prostředí

